

LUNDS UNIVERSITET

SOCIOLOGISKA INSTITUTIONEN

DE SMUTSIGA

- en kvalitativ studie om upplevd otrygghet i Malmö

Författare: Klara Hellström & Louise Gustafsson
Kandidatuppsats: SOCK04, 15hp
Vårterminen 2019
Handledare: Tullia Jack

Förord

Det här är en kandidatuppsats i kriminologi skriven vid Lunds Universitet. Det har varit ett ögonöppnande, intressant och perspektivgivande arbete som vi kommer bära med oss för resten av våra liv och vi vill tacka några av er som gjorde vår uppsats möjlig.

Skåne Stadsmission med Anna-Frida i spetsen som gav oss idén och kontakterna för att göra detta arbete till något mer än ett examensarbete. Mehdi på Svenskt Queer Initiativ som hjälpte oss att få kontakt med intervjupersonerna, fungerade som tolk och fanns med som stöd under hela processen. Vår handledare Tullia som bidragit med inspiration och stöd. Vi vill också rikta ett stort tack till alla intervjupersoner som delade med sig av sina berättelser, utan er hade detta arbete inte varit möjligt att utföra. Slutligen vill vi tacka varandra för motivation och idébollande.

Abstrakt

Författare: Klara Hellström & Louise Gustafsson

Titel: "De smutsiga"- en kvalitativ studie om upplevd otrygghet i Malmö.

Kandidatuppsats: SOCK04, 15 hp

Handledare: Tullia Jack

Sociologiska institutionen, vårterminen 2019

Denna uppsats syftar att undersöka upplevd otrygghet bland personer med flyktingstatusförklaring¹ i Malmö som identifierar sig som transpersoner och lever i strukturell hemlöshet.² Vi blev tillfrågade att undersöka detta från Skåne stadsmission³ och för att undersöka frågan har vi utfört sex semistrukturerade intervjuer med hjälp av en gate-keeper samt tolk från Svenskt queerinitiativ.⁴

Utifrån studiens syfte formulerades tre teman som fungerade som utgångspunkter i intervjuerna. Dessa teman var trygghet, transidentitet och hemmet. Alla intervjupersoner identifierade sig som transsexuella och berättade om hur deras könsidentiteter resulterade i utsatthet i form av hot och våld. Samtliga berättade om hur de lever i rädsla. Gällande ämnet hem diskuterades socialtjänsten i stor utsträckning då det varit därigenom många sökt hjälp för att hitta boende. Flertalet av de intervjuade hade negativa upplevelser från socialtjänstens bemötande och ansåg sig blivit diskriminerade på grund av en rådande brist på kunskap, förståelse och rutiner anpassade för transpersoner inom socialtjänsten. Intervjupersonerna beskrev dock att det främsta hotet kom från personer med samma invandrabakgrund som de själva och att de främst var rädda för andra invandrare med ursprung i arabvärlden.

I denna uppsats väljer vi att förklara transpersoners utsatthet gentemot det svenska samhället, socialtjänsten och deras landsmän från arabvärlden med teorier kring moralreglering och Douglas begrepp smuts från boken *Purity and Danger* (2002). Teorierna beskriver hur människan är rädd för det avvikande och försöker hantera sin rädsla genom att reglera avvikare genom förtryck och ignorering vilket vi menar stämmer överens med våra intervjupersoners beskrivna upplevelser gällande deras trygghet.

Nyckelord: Otrygghet, Transidentitet, Strukturell hemlöshet, Arabvärlden, Socialtjänsten

---

¹ En internationell statusförklaring som grundar sig på reglerna i FN:s flyktingkonvention och EU:s skyddsgrundsdirektiv (Migrationsverket, 2015)

² Se sida 2 för definition av strukturell hemlöshet

³ Organisation som bedriver välgörenhet på kristen grund

⁴ En ideell organisation för icke etniskt svenska HBTQ-personer i Malmö

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte	2
1.2 Frågeställning	2
2. Bakgrund och tidigare forskning	2
2.1 Queer och trans.....	2
2.1.1 <i>Queer</i>	3
2.1.2 <i>Trans och ickebinär</i>	3
2.1.3 <i>Queer och trans under historien</i>	4
2.2 Strukturell hemlöshet och utsatthet.....	5
2.3 Socialtjänsten	7
2.3.1 <i>Ytterligare forskning kring transpersoners trygghet i Sverige</i>	8
2.4 Invandring och kulturskillnader	8
3. Teori	10
3.1 Normer.....	10
3.1.1 <i>Normer kring könsroller</i>	10
3.2 Moralisk reglering	11
3.3 Anomalier som smuts	12
3.4 Idealiskt offer	14
4. Metod	15
4.1 Urval	16
4.2 Etiska överväganden	17
4.3 Reliabilitet och validitet	18
4.4 Analysmetod.....	18
5. Analysöversikt	19
6. Resultat, analys och diskussion	20
6.1 De smutsiga människorna.....	20
6.2 Moralpoliser	22
6.2.1 <i>Undantaget som bekräftar regeln</i>	24
6.3 Rädslan begränsar	25
6.4 Socialtjänsten	26
6.4.1 <i>Transpersoner, idealiska offer?</i>	28
6.4.2 <i>Oetablerade offer</i>	30
6.5 Diskussion kring begränsningar	31
7. Slutsats	32
8. Förslag på vidare forskning och åtgärder	33
Referenslista	35
Referenslista webb.....	36
Bilagor	40
Bilaga 1	40
Bilaga 2	41
Bilaga 3	42

1. Inledning

Var och en har, i egenskap av samhällsmedlem, rätt till social trygghet, och är berättigad till att de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som krävs för hävdandet av hans eller hennes människovärde och utvecklingen av hans eller hennes personlighet, förverkligas genom nationella åtgärder och mellanfolkligt samarbete i enlighet med varje stats organisation och resurser.

- Förenta Nationerna, Artikel 22, De mänskliga rättigheterna.

Här nedan presenteras ett arbete där en grupp människor fått berätta sin historia om en utsatthet och otrygghet som är mer komplex än den en läser om i debattartiklar och politiska dokument. Här lyssnar vi till de hemlösa, transsexuella invandrade individernas intersektionella berättelser.

Det utförs idag väldigt mycket forskning gällande trygghet och Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning har fler respondenter än någonsin (BRÅ 2018). Samtidigt råder det en livlig debatt om invandring, flyktingpolitik och segregation kopplat till trygghet och kriminalitet. Dessutom har den feministiska rörelsen satt en strålkastare på mäns våld mot kvinnor genom #metoo. I denna uppsats har vi kombinerat alla dessa frågor och undersökt ett ämne som få andra tagit sig an. Det finns ett gap när det kommer till trygghetsforskning gällande transpersoner och likaså strukturellt hemlösa eftersom de inte faller inom samhällets reguljära kategoriseringar av människor och är därför svåra att nå.

Vi har med hjälp av Skåne stadsmission och Svenskt queerinitiativ (SQI) lyckats nå ut till några av Malmös strukturellt hemlösa transpersoner med som flytt arabvärlden och genomfört sex stycken intervjuer som vittnat om en rädsla och utsatthet som begränsar och bryter ner dessa individer. Att denna grupp är utsatt har vi fått förklarat för oss från både Skåne stadsmission och SQI men hur denna utsatthet ter sig kommer denna studie förhoppningsvis ge klarhet i. Deras berättelser visar på ett utanförskap inom flera av samhällets rum såsom inom den egna arabkulturen, inom den svenska heteronormativa kulturen och inom socialtjänstens rutiner. Med denna uppsats hoppas vi öka medvetenheten kring denna grupps utsatthet för att på så vis skapa bättre förutsättningar till förändring och en tryggare tillvaro för gruppen.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att kartlägga transpersoners upplevda otrygghet i Malmö. Vi har valt att undersöka den upplevda otryggheten bland transpersoner med flyktingstatus som befinner sig i strukturell hemlöshet i Malmö. Hemlösa transpersoner kan ses som mångsidigt avvikande och därmed väldigt utsatta då de både lever under svåra boendeförhållanden men även är stigmatiserade på grund av sin identitet som trans och flykting.⁵ Vi har startat ett samarbete med Skåne Stadsmission tillsammans med Svenskt queerinitiativ för att gemensamt med dem försöka kartlägga Malmös strukturellt hemlösa transpersoner och deras upplevda otrygghet. Vi hoppas med denna uppsats kunna understödja initiativ såsom Skåne Stadsmission och Svenskt queerinitiativ som vill göra de hemlösa transpersonernas röster viktiga för att kunna utveckla vetenskap kring HBTQ-frågor.

1.2 Frågeställning

Hur kan vi förstå utsatthet och otrygghet bland strukturellt hemlösa, transpersoner som flytt arabvärlden och som nu är bosatta i Malmö?

2. Bakgrund och tidigare forskning

För att skapa en förståelse för materialet och våra intervjupersoner presenteras i följande sektion ett kortare kapitel om strukturell hemlöshet med ett avsnitt om socialtjänstens uppdrag i arbete med hemlösa och HBTQ-personer. Vidare följer en presentation om normer och kulturskillnader mellan Sverige och arabvärlden för att visa intervjupersonernas levnadsvillkor i Malmö. Avslutningsvis redovisas begreppen queer och trans, historien bakom dem och hur vi använder oss av dem i vår uppsats.

2.1 Queer och trans

I vår forskning kring transpersoners upplevda otrygghet är det nödvändigt för oss att reda ut de begrepp som studien kretsar kring. Då både begreppet trans och queer är relativt nya finns det ett behov att komplettera det ena med det andra i denna studie. Många gånger innefattas

---

⁵ För definition se sida 5

transbegreppet av begreppet queer och vi har därför valt att presentera båda begrepp. Detta för att kunna ge en så bred bild som möjligt av begreppens historia och användning.

2.1.1 *Queer*

Ambjörnsson försöker i sin bok *Vad är queer?* (2016) reda ut begreppet queer. Detta är inte en lätt utmaning att ta sig an då begreppet har kommit att användas i flera definitioner som ofta skiljer sig åt. I USA används begreppet framför allt för att förklara de sexuellt avvikande, i politiken används ofta begreppet i samband med aktivism och i dagligt tal i Sverige kan queer ofta komma att associeras med schlager och glamour (Ambjörnsson 2016:15). Ambjörnsson menar dock att det finns något som knyter alla dessa definitioner samman, att det centrala i queerbegreppet i alla dess definitioner kretsar kring brytandet av normer. Begreppet har sitt ursprung i den homopolitiska rörelsen och den lesbiska feminismen vilket har satt en viss typ av normer i fokus (Ambjörnsson 2016:16). I de allra flesta fall rör det sig om brytandet mot sexuella normer, identiteter och strukturer. Queer kan i enlighet med detta ses som ett paraplybegrepp där alla som på något vis bryter mot dessa normer passar in (Ambjörnsson 2016:15). Det är denna definition som vi kommer använda oss av i denna uppsats. Ambjörnsson menar vidare att queer är djupt samhällsrelevant då det för det första är teori som uppmärksammar förhållanden kring sexualitet, makt och genus som vi inte innan haft inblick i eller varit medvetna om tidigare och för det andra som politisk rörelse (Ambjörnsson 2016:16).

2.1.2 *Trans och ickebinär*

Trans kommer från det latinska ordet *transire* som betyder gå över eller överskrida men idag när vi hör ordet trans tänker de flesta på sexualitet och kön (Olbergs Croall 2016:13). Vi kommer i denna studie använda oss av den definition av transbegreppet som återges i Moa-Lina Olbers Croalls bok *I mitt namn - en bok om att vara trans* (2016).

Att vara transperson innebär att ens könsidentitet inte stämmer överens med det juridiska kön som registrerades vid födseln (Olbers Croall 2016:13). En kan vara binär transperson eller ickebinär transperson. Att vara binär transperson innebär att personen identifierar sig med ett kön, antingen kille eller tjej. Individen har alltså en könsidentitet som är antingen kille eller tjej, dock behöver denna inte överensstämja med det juridiska könet. Om en individ identifierar sig som ickebinär transperson innebär detta att hen inte är antingen kille eller tjej. Hen kan till exempel identifiera sig med båda könen, ingen av dem, pendla mellan eller identifiera sig med något annat kön. Könsidentiteter skiljs från sexualiteten och har därmed ingenting med varandra

att göra (Olbers Croall 2016:14). Personen kan till exempel vara ciskvinna men fortfarande vara homosexuell. Att vara cis innebär att könsidentiteten stämmer överens med det juridiska könet (Olbers Croall 2016:14). Detta innebär då att som transperson kan en identifiera sig som heterosexuell, homosexuell, asexuell, bisexuell eller någon alternativ sexualitet som en tycker stämmer bäst in på sig (Olbers Croall 2016:14).

2.1.3 *Queer och trans under historien.*

Då studiens syfte är att kartlägga transpersoners upplevda otrygghet i Malmö finns det anledning till att diskutera transhistoria både internationellt och i Sveriges lagar. Detta för att ge läsaren ytterligare förståelse inför informanternas perspektiv när vi analyserar deras upplevda otrygghet.

När vi ser tillbaka på historien idag, kan vi se hur individer gjort uttryck för att vara trans genom alla tider, men då trans är ett så pass nytt begrepp har dessa individers historia istället skrivits ur ett annat perspektiv, vilket lett till felaktig kategorisering. Transkvinnorna som klädde sig i kvinnokläder har beskrivits som homosexuella fjollor (Rydström, 2008:64) och transmän som uttryckte sin könsidentitet genom att bära manskläder har förklarats genom ett genushistoriskt perspektiv där kvinnors underordnade ställning drev dem till att bära manskläder för att få mer frihet, menar Rydström och refererar till Dekker & van de Pol banbrytande studie *Kvinnor i manskläder* från 1995 (Rydström 2008:65). Enligt Rydström menar många att homosexuella har stulit transpersoners historia då deras strävan att synliggöra det som så länge varit ignorerat och dolt har lett till en uppdelning mellan homo och hetero som i sin tur har blivit så dominerande att transpersoner och bisexuella inte haft någon riktig plats i historieböckerna (Rydström, 2008:64). Bilden av homosexualitet var innan 1970-talet präglad av könsöverskridande uttryck och distinktionen mellan sexualitet och könsidentitet var luddig. I den homosexuella subkulturen var det vanligt med fester där männen klädde sig i kvinnokläder och kallade varandra för kvinnonamn och lika så klädde sig de lesbiska kvinnorna i mer maskulina kläder och antog en mer manlig roll i sitt agerande (Rydström, 2008:64). Men för att passa in i 70-talets gayideologi och för att uppnå en likställd sexuell status i samhället var en tvungen att definiera den egna gruppen och antingen vara hetero eller homo. Homosexuella var nu tydliga med att de inte var könsöverskridande och successivt försvann gaymännens ”fjollande” och de lesbiska kvinnors indelningar som ”butch” eller ”femme”, en mellanform var inte längre accepterad (Rydberg 2008:64).

Begreppet trans etablerades i början av 1900-talet av en tysk sexolog, Hirschfeldt (Silverskog 2016:65). Han arbetade nära en man vid namn Felix Abraham som i sin tur var den första att publicera en vetenskaplig artikel om den utforskade genitala kirurgin år 1931 (Silverskog 2016:65). När Christine Jorgensen, en amerikans krigsveteran år 1952 genomgick både kirurgi och hormonbehandling blev detta en världsnyhet och många refererar än idag till hennes transition som den första lyckade könskorrigeringen (Silverskog 2016:66). Tillsammans blev dessa kvinnor stora inspirationskällor för transpersoner runt omkring i världen och så även i Sverige. Detta ledde till att det under 60-talet var det fler och fler personer som identifierade sig som transpersoner som genomgick kirurgi och även bytte namn (Silverskog 2016:66).

Under första halvan av 1900-talet fanns det inga lagar ännu som reglerade könsbekräftande kirurgi men 1966 sattes en utredning igång vars syfte var att undersöka transsexuella och intersexuellas behov och Sveriges möjligheter att tillmötesgå dessa behov medicinskt och juridiskt (Silverskog 2016:66). År 1972 instiftades "Lagen om fastställande av könsidentitet i vissa fall" (1971:119). Lagen gav personer möjlighet att efter rättslig prövning få rätt till hormonbehandling, könsbekräftande kirurgi och även rättighet att byta sitt juridiska kön (Norrhem, Rydström och Winkvist 2008:113).

För att få ändra sin juridiska tillhörighet krävdes det bland annat att personen var ogift, över 18 år, svensk medborgare och även att personen genomgick sterilisering. Ytterligare ett krav för att få genomgå denna behandling, men som till skillnad från de andra gäller än idag, är en diagnostisering som transsexuell. Denna diagnos ska vara fastställd av ett team psykologer, kuratorer och psykiatriker (Silverskog 2016:66). Innebörden av denna diagnos ändrades år 2009 då det inte längre ansågs vara en psykiatrisk sjukdom att vara transsexuell (Silverskog 2016:67) utan snarare att individens identitetsuppfattning inte matchar med den fysiska kroppen.

2.2 Strukturell hemlöshet och utsatthet

För att förstå den otrygghet som våra intervjupersoner befinner sig i måste vi förstå vad det innebär att vara strukturellt hemlös. Att vara hemlös innebär inte alltid att en bor på gatan. Socialstyrelsen har flera definitioner av strukturell hemlöshet varav en form innebär att en har kortsiktiga boenden hos exempelvis kompisar (Socialstyrelsen, 2017). En annan definition

innefattar när en bor i en lägenhet en blivit tilldelad från kommunen eller socialtjänsten.⁶ Dessa kallas ofta träningslägenheter och är en form av boendestöd där avtalet innefattar tillsyn och särskilda villkor och regler (Socialstyrelsen, 2017). Det finns ytterligare två former av strukturell hemlöshet. Den första definitionen är när personer inte kan flytta från en institution de varit inskrivna/intagna på eftersom de saknar bostadskontrakt och därför blir kvar på institutioner och den andra definitionen är att vara akut hemlös. Akut hemlöshet innefattar de hemlösa som bor på gatan eller härbärgen, men även de som bor i så kallat skyddat boende som de blivit tilldelade av kommunen (Socialstyrelsen, Dnr 416/2017). De skyddade boendena finns för att skydda individen från omgivningen och innebär vissa regler där den boende inte får ha besök eller bredband för att undvika att någon ska kunna hitta hen (Socialstyrelsen, 2017).

De olika definitionerna av hemlöshet förklaras oftast genom att utgå från orsakerna till hemlösheten. Den rådande bostadsbristen i Malmös sägs vara den största anledningen till att den akuta hemlösheten i Sverige ökar, framförallt bland män och utlandsfödda (Socialstyrelsen, 2017). Drygt hälften av alla hemlösa i Sverige är födda i ett annat land (Socialstyrelsen, 2017) jämfört med cirka 19 procent av övriga befolkningen (SCB, 2019). 62 procent av alla hemlösa har det juridiska könet man (Socialstyrelsen, 2017) jämfört med övriga befolkningen där det är ungefär jämt fördelat mellan män och kvinnor (SCB, 2019). Idag ställs det också inkomstkrav på hyresgäster av många privata fastighetsägare som inte alla gånger godkänner socialbidrag, arbetslöshetsersättning och sjukpenning som inkomst (Malmö stad, 2018). Detta gör det svårt för personer som lever på bidrag att hyra en bostad. Med andra ord är det människor med ansträngd ekonomi som ofta blir hemlösa (Malmö stad, 2019).

Stadskontoret i Malmö stad rapporterar om hur bristande förankring är en vanlig orsak till hemlöshet enligt deras kartläggning av hemlösa för år 2017. Hela 79 procent av Malmös hemlösa uppger bristande förankring som anledning till deras hemlöshet (Malmö stad, 2019). En bristande förankring innebär ett mindre skyddsnet både gällande stöttning ekonomiskt från anhöriga, men också stöttning vid psykisk ohälsa och andra sociala problem som kan leda till oförmögenhet att ta hand om ett boende (Malmö stad, 2019). Detta i sin tur kan då leda till hemlöshet. Det är denna definition vi kommer använda av oss i denna uppsats då vi diskuterar strukturell hemlöshet.

---

⁶ Verkar under socialtjänstlagen (2001, 453) med mål att bland annat främja människors ekonomiska och sociala trygghet samt jämlikhet i levnadsvillkor

En annan förklaring till bristande förankring är arbetslöshet. Sveriges regering skriver på sin hemsida att alla som kan jobba ska jobba (Regeringen 2019). Regeringen menar dels att arbete är grunden för den gemensamma välfärden samt att arbete dessutom bidrar till både gemenskap och ekonomisk frihet för individen och ökar möjligheten att forma sitt eget liv. Även Sveriges kommuner och landsting menar att heltidsarbete bör vara en norm för att främja välfärden (SKL 2019). Regeringen rapporterar även om att fler och fler idag får sysselsättning och kommer ur arbetslösheten men trots detta visar undersökningar att det är allt svårare att få jobb då du är född utanför Europa (Regeringen 2019).

2.3 Socialtjänsten

För att få en grundförståelse för hur socialtjänsten arbetar med hemlösa som även är utsatta för våld och hot på grund av könsidentitet har vi granskat socialtjänstlagen och Malmö stads socialtjänsts uppdrag. Socialtjänstens arbete ska enligt socialtjänstlagen (SFS 2001:453) och enligt sina rutiner (Malmö stad, 2019) bygga på den enskildas integritet och vara anpassat efter individens behov. Enligt den statliga utredningen *Transpersoner i Sverige, förslag för stärkt ställning och förbättrade levnadsvillkor* från 2017 nämner dock inte 90 procent av Sveriges kommuner HBTQ-perspektivet i introduktionsutbildningar för personal. 80 procent av kommunernas socialtjänst har inte heller ett tredje alternativ att kryssa i gällande kön och mindre än 10 procent har tagit hänsyn till HBTQ-perspektivet i utformningen av kommunens hemsida vilket visar på exkludering (SOU 2017:92:130). I utredningen redovisas även RFSL:s undersökning från 2017 som visar att HBTQ-personers förtroende för socialtjänsten är lägre hos transpersoner än hos gruppen HBTQ-personer generellt samt att bristen på förtroende är mycket utbredd (SOU 2017:92:327). Även om ca 50 procent av kommunerna enligt utredningen uppger att HBTQ-perspektivet finns med i deras socialtjänsts styrande dokument så framkommer det av kommentarerna att det inte finns specifika rutiner om HBTQ utan snarare handlar om allmänna rutiner om jämlikhet och diskriminering. Att HBTQ-frågor inte har en egen kategori inom socialtjänsten framgår också utifrån att inkomna klagomål och ärenden inte kategoriseras som HBTQ-frågor, vilket försvårar en kartläggning av HBTQ-relaterad problematik. Inte heller hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) eller bland inkomna lex-Sarah ärenden⁷, gick det att söka bland klagomål och för att se huruvida de var HBTQ-relaterade (SOU 2017:92:328).

---

⁷ Existerande register för anmälda missförhållanden inom vården

2.3.1 Ytterligare forskning kring transpersoners trygghet i Sverige

2015 publicerade Folkhälsomyndigheten rapporten *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer bland transpersoner*. Rapporten är baserad på en enkätundersökning och gjord i samarbete med Karolinska Institutet. I undersökningen deltog 800 transpersoner - den mest omfattande som gjorts på transpersoner hittills. Studien visar att många transpersoner känner sig otrygga i vardagen, inte vågar gå ut ensamma och 65 procent har angett att de undviker eller avstår vardagliga aktiviteter i rädsla att bli utsatt för diskriminering (Folkhälsomyndigheten, 2015). Var femte respondent uppger att de någon gång blivit utsatta för fysiskt våld på grund av sin transidentitet och var tredje respondent uppger att de blivit utsatta för psykiskt våld. Rapporten visar vidare att förtroendet för bland annat socialtjänst och polis är lågt och varannan transperson i studien har upplevt kränkande behandling någon gång under de senaste tre månaderna. Resultaten redovisar att det främst är livsvillkor, såsom diskriminering, våld och lågt förtroende för samhällsinstitutioner som påverkar förutsättningarna för bra hälsa hos transpersoner och trots att majoriteten av respondenterna upplever att de har ett bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd är det endast en minoritet, en tiondel, av respondenterna som har angett att de kan leva i enlighet med sin könsidentitet (Folkhälsomyndigheten, 2015). Sammanfattningsvis menar rapporten att det finns ett behov av samhällsinsatser som värnar om transpersoners trygghet och bidrar till en tryggare livssituation. Insatserna måste också förebygga trakasserier, diskriminering och våld och främja psykisk hälsa hos transpersoner. Folkhälsomyndighetens rapport redogör vidare att ett normkritiskt arbete är nödvändigt och bör implementeras brett i samarbete med aktörer på alla olika samhällsnivåer (Folkhälsomyndigheten, 2015).

2.4 Invandring och kulturskillnader

Eftersom alla våra intervjupersoner har flytt till Sverige från länder som tillhör arabvärlden, såsom Irak, anser vi det vara viktigt att få en förståelse för arabvärldens kultur och hur kulturen ser ut i Malmö, där de lever idag. Att Malmö idag ses som ett mångkulturellt samhälle har mer eller mindre blivit en etablerad sanning. Media och politiker rapporterar dock om segregation och kulturella klyftor. Journalisten och författaren Lars Åberg (2017) menar att Malmös grundläggande problem ligger i den ökade segregationen där misstänksamhet, misstro och missmod blir allt mer utspritt. Vidare menar Åberg att en diskussion måste startas kring värde och värderingar i denna mångkulturella stad om segregationen, kriminaliteten och därmed utsattheten ska ha en chans att förebyggas.

Sverige har sedan 1930-talet varit ett invandrarland och efter andra världskriget och fram till 1970-talet var det främst arbetskraftsinvandring till Sverige (SCB 2019). Denna trend har de senaste åren ändrats och idag är de flesta invandrare flyktingar från krigsdrabbade länder som kommer till Sverige för att söka asyl (SCB 2019). FN:s flyktingorgan UNHCR definierar en flykting som en person som flytt sitt land på grund förtryck till följd av ras, religion, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk uppfattning som befinner sig utanför det land vart hen är medborgare på grund av rädsla för att återvända till sitt ursprungsland (UNHCR 2019).

År 2016 var den totala invandringen till Sverige den högsta någonsin, då över 163 000 invandrade (SCB 2019) och Malmö var den stad som tog emot flest flyktingar per capita (Malmö stad, 2019). Enligt Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik var 45,7 procent av Malmös befolkning 2018 av utländsk bakgrund (SCB 2019). Bland de länder som är vanligast att invandra/fly från till Sverige är majoriteten arabländer, såsom Syrien, Irak och Somalia (SCB 2019). Vi kommer att nedan se närmare på invandrare och flyktingar från arabländer då det för det första är en såpass stor del invandrare och flyktingar från Arabländer i Malmö och för det andra så är fem av sex av våra intervjupersoner från Irak.

Enligt regeringskansliets rapport *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Irak 2015–2016* sker det systematisk diskriminering i Irak på grund av identitet och sexualitet. Det finns inget förbud i lagstiftningen mot samkönade sexuella handlingar men eftersom det för det första är olagligt att ha sex utan att vara gift och för det andra för två personer av samma kön att gifta sig blir det per definition olagligt att ha en samkönad sexuell relation. Civilsamhällesorganisationer rapporterar även om kidnappningar, grovt våld och mord på homosexuella män utförda av miliser på uppdrag av den Irakiska regeringen (Regeringskansliet 2017). RFSL rapporterar om en utbredd diskriminering och kriminalisering av samkönade sexuella handlingar i 72 länder i världen varav de flesta stater och regioner tillhör arabvärlden. Straffet för dessa handlingar är spöstraff, fängelse och i åtta av de 72 länderna praktiseras dödsstraff Sharia, (Pihl & Lenke, 2017) Lagarna är till viss del tagna av Sharia som är den gudomliga lagen som råder inom Islam och som enligt profeterna syftar till att fungera som vägledning från Gud till människorna (Nationalencyklopedin) och som även tillämpas rättsligt i flertalet muslimska och arabiska länder (Pihl & Lenke, 2017). Statistiken gällande ett högt invandrarantal från arabländer i Malmö kombinerat med utredningarna som visar på förtryck

och våld mot människor med transidentitet i dessa länder används i denna uppsats för att förklara den eventuella utsattheten i Malmö stad som denna uppsats syftar kartlägga.

3. Teori

Här nedan presenteras det teoretiska ramverk och de centrala begrepp vi använt oss av för att analysera intervjumaterialet, den tidigare forskning och bakgrund som vi tidigare redovisat. Dessa teoretiska utgångspunkter och begrepp; normer, moralisk reglering och anomalier som smuts samt idealiska offer, används därefter i analysen av materialet.

3.1 Normer

För att förstå interaktionen mellan individer måste vi se till de bakomliggande mekanismerna till individernas handlande. En av dessa mekanismer är normer. Matthias Baier och Måns Svensson definierar begreppet *norm* utifrån ett sociologiskt användningsområde i sin bok *Om normer* 2009. De menar att en norm är en sorts kulturell regel som belönas av samhället då den följs och bestraffas då den inte följs (Baier & Svensson 2009:39). Baier och Svensson diskuterar hur normer fungerar som en styrande kraft i samhället och att normer och rättsregler på detta sätt hänger ihop. De menar att rättsregler är en kategori av normer (Baier & Svensson 2009:21). De refererar även till Håkan Hydén och Therese Hydén som i sin bok *Rättsregler* skriver att individens beteende i stor utsträckning styrs av normer av olika slag (2015). Dessa normer skiljer sig i sin karaktär och berör olika delar av individens liv men det som de har gemensamt är att alla normer, rättsregler såväl som normer i vardagen, medför sanktioner vid överträdelse av dem (Hydén & Hydén 2015:11). Hydén och Hydén menar vidare att det som skiljer normer från rättsregler är att rättsregler är antagna och påbjudna i en specifik auktoritativ ordning. Denna ordning förutsätter att det föreligger en samhällsstruktur som styrs av en "legitim överhöghet" som utfärdar regler som är gemensamma för samhällets alla medlemmar (2015:11).

3.1.1 Normer kring könsroller

För att få perspektiv på vilka som faller utanför samhällets normer kommer vi först diskutera vilka som platsar in i samhällets normer. Runt mitten av 1900-talet lanserade forskning ett nytt begrepp - social roll (Connell 2017:53). Enligt Connell kan begreppet social roll användas på

två olika sätt. Han menar att en dels kan se på roller som “avhängiga särskilda relationer”, dels som att män och kvinnor följer en allmän uppsättning förväntningar och normer som är knutna till deras kön - könsroller. Enligt det senare synsättet finns det alltid två könsroller inom alla kulturella miljöer; en manlig och en kvinnlig. Dessa roller är produkter av inläring och socialisation (Connell 2017:54) och är de kön som är accepterade inom normen.

3.2 Moralisk reglering

För att normer ska gälla krävs det att ett samhälle implementerar dem och enas om en gemensam struktur. Implementering och tillämpningen sker i form av moralisk reglering. Moralisk reglering är ett begrepp som har sitt ursprung i Stanley Cohens begrepp *moralpanik* (Hier 2008:175) och fungerar som verktyg för att upprätthålla normer och reglera människors beteende.

Enligt Cohen så blir alla samhällen då och då utsatta för perioder av moralpanik. Ett tillstånd där en person, grupp av personer eller en händelse skiljer sig från resten av samhället och blir sett som en fara för samhällets värderingar och intressen (Cohen, 1972: 9). Cohen menar att alla moralpaniker kräver ett objekt att fokusera rädslan på. Han menar att personen, gruppen eller händelsen blir en personifiering av ondska som blir kända för samhället genom media och skapar symboler för samhället för vad som är fel och måste bekämpas (Hier 2008:176). Personerna bakom dessa symboler blir avhumaniserade och dess positiva attribut tillintetgjorda. Nyckeln till moralpanik ligger i att överdriva individers negativa karaktärsdrag. Cohen menar vidare att trots att symboler fungerar som centrum för moralpaniken så är symbolerna inte ursprunget till ångesten som kretsar kring den, utan endast ett ideologiskt förkroppsligande av en djupare ångest som finns naturligt i samhället (Hier 2008:176).

Sean P. Hier et al menar att begreppet moralpanik måste breddas då den nuvarande definitionen brister eftersom begreppet inte längre kan vara bärande i bredare studier av moralregleringsprocesser. Moralreglering uppstår i dagliga diskussioner kring riskhantering och skadeförebyggande (Hier et al 2011:262). Då moralisering skapas i bedömandet av vad som är rätt och fel utifrån de negativa konsekvenserna som kan drabba andra så utgår moralreglering i uppskattningar av risker, skada och personligt ansvar. En typ av moralisk reglering i vardagen är förväntan på att människor ska agera ansvarsfullt i sin egen riskhantering i mötet med individer och situationer som utmanar och hotar det moraliskt rätta (Hier

2008:174). Detta betyder att moralisk reglering beror på kontexten. På mikronivå så handlar diskursen kring moralreglering på individens riskhantering medan på en makronivå handlar diskursen kring samhällets förebyggande av skada för individen (Hier 2008:174).

Johannes Tabermann skriver i sin magisteravhandling *Moralpanik eller förnuftslogik - i Jokelafallets diskursiva efterdyningar* om hur det finns ett behov av moralreglering "för att upprätthålla ordning i samhället och undvika anomi" (Tabermann 2011:54) och menar att det är inte bara staten som utför regleringen, utan också andra institutioner och instanser - inte minst människors självreglering (Tabermann 2011:12). Han fortsätter med att dra kopplingar till Durkheims idéer om att samhället behöver moraliska regler för sina medlemmar och för att kunna upprätthålla ett sammanbindande kollektivt medvetande som i sin tur ska motarbeta anomi (Tabermann 2011:9).

3.3 Anomalier som smuts

För att skapa oss en förståelse för hur samhället ser på avvikande beteende och normbrytande handlingar har vi valt att använda oss av Mary Douglas bok *Purity and Danger* (2002). Där diskuterar Douglas begreppet smuts som en synonym till anomalier och vilken funktion smutsen har i olika samhällen.

Även om vi i vårt samhälle pratar om renlighet utifrån ett hygieniskt perspektiv handlar det enligt Douglas i stor utsträckning om symbolik (Douglas 2002:40). Douglas menar att det som har en tillhörighet till en viss klass, är passande och lämpligt anses vara rent (Douglas 2002: xiv). Det i sin tur betyder att det som inte har tillhörighet är felplacerat, eller *matter out of place* som Douglas kallar det, anses vara smutsigt (Douglas 2002:44). För att en uppfattning om att något är felplacerat ska kunna infinna sig krävs två saker: regler eller normer för hur saker ska vara placerade och något som inte följer dessa regler (Douglas 2002[1966]:44). Människan tycker alltså att något är smutsigt när det skapar förvirring i våra system för klassifikationer (Douglas 2002:45) och en kan ses som oren om en är en imperfekt medlem i sin klassifikation utifrån de rådande sociala rollerna (Douglas 2002:69). Douglas förtydligar med ett exempel med bestick i sovrummet. Besticken i sig är inte smutsiga. Det är det faktum att de befinner sig på fel plats, som gör dem till smuts (Douglas 2002:45). Om besticken istället legat i köket hade de ansetts vara rena. Vidare menar Douglas att en smutsig person som gått över gränserna och inte håller sig inom sin roll eller inom sin kategori utgör en fara för de befintliga strukturerna

(Douglas 2002:140), det vill säga de strukturer som ska stärka samhället och som styr människors handlingar. Det är dessa strukturer som skapar intern ordning och anpassning för att undvika förvirring (Douglas 2002:141). Om det inte vore för kategorierna och strukturerna skulle det alltså inte finnas något som kunde definieras som smuts. Douglas förklarar också smuts som något som anses vara patologiskt (Douglas 2002:44). Det är patologierna som anses vara smutsiga då de utgör en fara för vår struktur och vår idé om hur samhället ser ut och hur det bör se ut (Douglas 2002:130). Vi kan ibland komma att behöva modifiera våra kategorier och vår struktur likt ett paradigmskifte men ju fler gånger och ju längre tid våra kategorier blivit bekräftade och fungerat, desto mer tror vi på dem. Om det då kommer något som inte passar in hanteras det genom att ignoreras och förtryckas (Douglas 2002:46).

Människans vilja att separera, kategorisera, rena och straffa överträdelser mellan kategorier kommer från människans vilja att enas och ha en gemenskap gällande uppfattning och erfarenhet (Douglas 2002:5). Douglas pratar om människans behov av att rama in och skapa förutsättningar för upplevelser som ger förutfattade meningar om vad som komma skall (Douglas 2002:78). Vidare menar Douglas att även om oreda och smuts är en fara för system av kategorisering och ordning så bidrar de också med utveckling och stärkande av de existerande kategorierna (Douglas 2002:117). Hon påpekar dock att extrem renlighet inte är helt bra utan leder till minskad förändring och utveckling och även om de flesta skulle känna sig säkrare om vi visste exakt vilken form allt skulle ta sig i (Douglas 2002:200) kan externa hot stärka gruppen genom att skapa solidaritet och enighet. När hotet däremot kommer inifrån gruppen hanteras det genom straff och sanktioner samt att en då bekräftar strukturen publikt för att implementera den (Douglas 2002:173).

Douglas gör liknelser mellan smuts och anomalier. Anomalier är ett element som inte passar in i vår idé om verkligheten (Douglas 2002:47) och kan ofta ses som farligt då de hotar samhället med deras nya definitioner och klassificeringar (Douglas 2002:49). En kan behandla anomalier på flera olika sätt, ignorera, fördöma (Douglas 2002:48) eller så kan vi aktivt konfrontera och skapa ny plats för denna anomali i samhället (Douglas 2002:48). Det är dock omöjligt för en individ att själv skapa denna plats. Samhället måste tillsammans skapa nya klassifikationer (Douglas 2002:58) och Douglas menar att detta strukturerande och klassificerande av olika saker krävs för att människan ska kunna agera rationellt (Douglas 2002: xvii).

Sammanfattningsvis finns faran i gränlandet mellan olika kategorier eller i att en ny kategori skulle dyka upp. Det är transaktionen mellan kategorier, då en inte befinner sig i någon av kategorierna och därmed är odefinierbar som är farlig. Personen som genomför en transaktion mellan två kategorier lever i fara och kan också smitta sin fara (Douglas 2002:119). Som tidigare nämnts använder sig Douglas i stor utsträckning av symbolik (Douglas 2002:40). Douglas gör en liknelse till att lagad mat och öppnade nötter, det vill säga produkter som blivit behandlade, i större utsträckning är utsatta för risk för att bli smittade av smuts, än råvaran i sin naturliga form (Douglas 2002:41). Douglas jämför lagarna kring dieter inom religion som skyltar som vid varje vägskäl inspirerat till renlighet och fullständighet (Douglas 2002:71) och menar att valen vid varje vägskäl avgör graden av renhet hos personen som utför ritualer.

3.4 Idealiskt offer

För att få en förståelse för den utsatthet våra intervjupersoner lever i och varför de blir bemötta på det sättet de blir när de söker hjälp hos myndigheter har vi valt att använda oss av Nils Christies teori om Idealiskt offer.

Åkerström & Sahlin presenterar i sin bok *Det motspänstiga offret* (2011) teorin om det idealiska offret och identifierar det som "en person eller en kategori av individer som får fullständig och legitim status som offer" (Åkerström & Sahlin, 2011: 47). Att uppnå offerstatus uppges vara nödvändigt för att exempelvis kunna få hjälp och upprättelse efter att blivit utsatt för brott (Åkerström & Sahlin, 2011:48). Det finns sex kriterier som bör uppfyllas för att en individ ska kunna definieras ett idealiskt offer. Ju fler av dessa egenskaper den utsatta individen besitter desto större chans finns att hen uppnår offerstatus. Enligt det första kriteriet bör offret vara litet och svagt. Detta innebär att det är lättare för personer som är små i storleken, samt är sjuka, gamla eller mycket unga att bli bekräftade som offer. Enligt det andra kriteriet bör hen ägna sig åt en respektabel aktivitet då hen utsätts för brottet. Det är alltså mindre troligt att en blir sedd som idealiskt offer om en är berusad under brottet. Det tredje kriteriet menar att det inte ska gå att klandra personen för platsen den befinner sig på. Det ska vara en respektabel plats som hen har all anledning att befinna sig på. Ett exempel på detta kan vara ens hem eller arbete. Det kan dock inte vara exempelvis en bar eller en mörk gränd. Det fjärde och femte kriteriet berör gärningspersonen. Som nämnt under kriterium ett så krävs det, utifrån teorin om idealiskt offerskap, att offret är litet, det innebär också, enligt kriterium fyra att gärningspersonen ska vara stor och stark, samt enligt kriterium fem, att hen ska vara okänd för brottsoffret (Åkerström

& Sahlin, 2011:49ff). Utöver dessa fem kriterier krävs även ett sjätte kriterium menar författarna; att offret besitter legitimitet i samhället (Åkerström & Sahlin, 2011:50). För att kunna uppmärksamma sitt fall som relevant och viktigt måste offret inneha trovärdighet och tillhörighet i samhället. För att besitta trovärdighet krävs det att offret är respekterat av samhällsmedlemmarna (Åkerström & Sahlin, 2011:50). Utan denna tillhörighet i samhället är det alltså enligt teorin svårare att bli hörd och trodd och därmed få hjälp och upprättelse.

4. Metod

Vi är intresserade av den *upplevda* otryggheten, ett subjektivt fenomen, vilket bäst fångas med hjälp av kvalitativ metod (Ryen 2011:14). Det finns flera olika sätt att komma åt upplevelser kvalitativt och vi funderade på om vi skulle ha fokusgrupper där flera personer tillsammans blev intervjuade och vi kunde observera hur de i grupp resonerade kring våra frågor. På så sätt skulle vi spara tid och pengar och även få en inblick in i samspelet mellan deltagarna (Bryman 2015:446–447). Dock skulle vi diskutera ett känsligt och privat ämne och därmed finns det en risk att deltagarna skulle känna sig otrygga att uttrycka sig fritt. Vi valde därför istället att samla vår empiri genom sex enskilda intervjuer med sex olika intervjupersoner. Varje intervju varade i ca 45 minuter och var semistrukturerade (se bilaga 1). Vi valde att hålla intervjuerna semistrukturerade för att göra samtalet mer avslappnat och låta intervjupersonen styra dess riktning (Bryman 2015:419). Detta kändes viktigt då vi undersöker ett känsligt ämne och vill att intervjupersonen ska våga uttrycka sig fritt. Vi använde oss av ett intervjuschema med tre olika teman utifrån vår frågeställning (trygghet, transidentitet och hem). Dessa teman valdes innan intervjuerna då studiens syfte är att utreda den upplevda otryggheten bland strukturellt hemlösa transpersoner och ansågs vara lämpliga för att rikta intervjuerna så pass att intervjupersonernas upplevda otrygghet blev till synliggjord. I och med att vi inte hade ett direkt frågeformulär kunde vi ibland gå ifrån vårt schema genom följdfrågor (Bryman 2015:416) och på så sätt bredda våra ursprungsteman till de teman som visade sig vara viktiga för intervjupersonerna; otrygghet, transidentitet, hemmet, möte med individer en delar kultur med och socialtjänsten.

4.1 Urval

För att få bättre tillgång till det urval vi behövde för att undersöka vår frågeställning har vi valt att samarbeta med Svenskt queerinitiativ och Skåne stadsmission. Alla intervjupersoner har flytt till Sverige från arabisktalande länder, har flyktingstatus, är mellan 20–30 år och identifierar sig alla som transsexuella. De lever idag i strukturell hemlöshet och deras främsta inkomst är bistånd och ersättningar från statliga och kommunala instanser. De flydde sina hemländer med förhoppningen om att kunna uttrycka sin identitet och sexualitet i ett mer accepterande land som Sverige och ingen av intervjupersonerna har någon familj med sig till Sverige.

Vi har redan avgränsat urvalet genom vår smala frågeställning som enbart berör transpersoner i olika former av hemlöshet i Malmö och det hade varit svårt för oss att själva hitta dessa individer. Att vi väljer att skriva om transpersoner i hemlöshet i just Malmö stad beror på att det är en av Sveriges största städer som vi har god geografisk tillgång till. Det kändes nödvändigt att kontakta en organisation som bidragit med en gate-keeper som arbetar på svenskt queerinitiativ och har kontakt med hemlösa transpersoner genom sitt arbete. Precis som Hammersley och Atkinson (2007:49) säger så finns det en risk med att använda sig av en gate-keeper då urvalet blir riktat och fungerar som en första kontakt med fältet. Vi anser dock att med tanke på tidsaspekten och arbetets storlek att det varit lämpligt att använda oss av en gate-keeper. För att undvika ett alltför smalt och riktat urval föreslår Hammersley och Atkinson (2007:50) att en säkrar sitt urval med hjälp av flera gatekeepers.

Vår gatekeeper har under sina träffar med hemlösa transpersoner frågat om de vill delta i vår undersökning. Som underlag har gate-keepern haft ett informationsbrev där vi satt upp vissa kriterier för vem vi vill intervjua (se bilaga 2). Dessa kriterier hjälper oss styra urvalet och fungerar tillsammans med vår gate-keeper som ett filter för vårt urval för vilka som vi intervjuat, vilket innebär att vi använt oss av kriterieurval (Patton 1990:110). Det kan antas finnas en stor hidden-population på grund av den stigma som råder kring personer med queeridentitet men även hemlöshet (Jung, 2015). Detta gör det svårt för oss att nå alla som skulle kunna vara relevanta för vår studie, samt att vårt val att använda oss av just denna gate-keeper gör att generaliserbarheten i vårt resultat kan antas påverkas negativt genom selection bias. Denna anpassning känns dock nödvändig utifrån de ekonomiska och tidsmässiga förutsättningar vi har. Det kan också antas att våra intervjupersoner, som har regelbunden kontakt med en organisation som arbetar för deras rättigheter och trygghet, känner en annan form av trygghet

än de hemlösa transpersoner som inte har den kontakten och det stödet. Vi har försökt hantera denna bias genom att fråga intervjupersonerna hur de ser på andra hemlösa transpersoner som inte har kontakt med Skåne Stadsmission och Svenskt queerinitiativ för att se om de upplever någon relevant skillnad mellan vår urvalsgrupp och de vi missat genom vårt metodval.

4.2 Etiska överväganden

I forskningsstudien har vi utgått från informationskravet, samtyckeskravet konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Bryman 2015:132) genom att vi informerat deltagarna om intervjuens syfte, att det är anonymt och frivilligt samt frågat om tillåtelse att spela in. Vi har bevarat inspelningarna på en lösenordskyddad mobil och så snart som intervjuerna var transkriberade raderades inspelningarna från mobiltelefonen. Vi har även använt oss av pseudonymer genom uppsatsen för att säkra intervjupersonernas anonymitet.

Under fyra av sex intervjuer har vår gate-keeper fungerat som tolk. Att använda sig av tolk kan ha en negativ effekt på validiteten och reliabiliteten då information kan utsäts för filtrering och nyansering av tolken, speciellt då vår tolk inte är en professionell tolk. En tolk kan också ha en positiv effekt. Rosalind Edwards (1998: inledning) har intervjuat hemlösa i London med hjälp av tolk och i sin reflektion av hur det påverkar materialet kommer hon fram till att det är viktigt att vara medveten om att en gör intervjun tillsammans med tolken och se på tolken som en deltagare och inte enbart ett redskap. Utöver det uppenbara faktum att vi inte på egen hand kunnat genomföra dessa intervjuer på grund av språkbarriärerna bidrog tolkens närvaro positivt till uppsatsen genom att vi kunnat diskutera frågor som intervjupersonerna annars inte känt sig trygga att diskutera med oss som främlingar. Tolken har nämligen genom sitt arbete på svenskt queerinitiativ skapat en relation till intervjupersonerna där hans roll är att stötta och avlasta vilket han även gjorde under intervjuerna och han agerade i stor utsträckning också som stöd för intervjupersonerna. Att vi var två personer som intervjuade kan ha bidragit till en maktobalans som eventuellt visade sig i intervjupersonernas svar, dock hävdar vi att tolken bidrog till en utjämning i denna obalans.

Tova Höjdestrand beskriver i sin bok om hemlösa i Ryssland *Needed by nobody* (2009) hur hon efter hand lärde sig hur hon skulle tala med de hemlösa intervjupersonerna och vilka ord och ämnen hon borde undvika för att skapa tillit och inte kränka dem (Höjdestrand 2009:14). Precis som Becker (1998:69) förespråkar så var vi noggranna med att formulera våra frågor utifrån

hur istället för *varför*. På så vis undvek vi att frågorna skulle låta ifrågasättande. Vår process har sett ut på ett liknande sätt och vi lärde oss efter hand vilka ord vi skulle undvika och vilka ord och ämnen intervjupersonerna förstod och gärna diskuterade. Højdestrand (2009:12) beskriver också hur intervjupersonerna som annars varit utanför samhället kan uppskatta att någon intresserar sig för deras berättelse.

4.3 Reliabilitet och validitet

Intern reliabilitet handlar om att en som forskarlag ska vara överens om hur en ska tolka materialet (Bryman 2015:352). I vår undersökning har vi försökt stärka den interna reliabiliteten genom att göra allt arbete tillsammans i en öppen dialog om tankar och idéer innan vi formulerat dem i text, samt att vi gjort tidigare liknande arbeten tillsammans och delar samma utbildning. Detta har skapat en samklang i vårt tolkande som varit bra för den interna reliabiliteten i vårt arbete, dock kan detta medföra att vi går minste om perspektiv som hade kunnat bidra till ytterligare analys. För att visa att en kvalitativ forskning håller måttet gällande tillförlitlighet och äkthet är det extra viktigt med transparens. En uppnår transparens genom att dokumentera och specificera termer och metoder (Bryman 2015:353). För att säkra vår validitet och reliabilitet beskriver vi därför noggrant hur vi arbetat oss från idé till uppsats. Vi beskriver transparent om vår urvalsmetod och hur vi fått hjälp av Skåne stadsmission både innan och under intervjuerna. Vi påpekar också att vi inte söker någon objektiv sanning utan syftet med vår uppsats är att redovisa en tolkning och förståelse för hur hemlösa transpersoner upplever otrygghet i sin vardag. Som Becker (1998:85) beskriver det så vill vi som forskare självklart förstå allt, men vi kan omöjligt ha tillgång till all fakta, och även om vi haft det kan människan inte hantera alla detaljer och all information. Därför presenterar vi denna uppsats som *en* tolkning av hur transpersoner upplever otrygghet i Malmö, och vill gärna att studien kompletteras av ytterligare forskning.

4.4 Analysmetod

För att kunna dra slutsatser av vårt intervjumaterial har vi valt att göra en kvalitativ innehållsanalys. En kvalitativ innehållsanalys strukturerar och smalnar av ett brett material så det blir tydligt vad i materialet som är väsentligt och som ska analyseras. I analysen av empirin vi samlat in har vi skrivit ut de ljudinspelade intervjuerna varpå vi har kodat dem för att kunna göra en kvalitativ innehållsanalys (Se bilaga 3). Analysen har gjorts utifrån de olika teman som vårt intervjuschema bestod av (trygghet, queeridentitet, hem) men modifierats då temat trygghet

omformulerats till otrygghet. Vi har sedan plockat citat ur intervjuerna där vi först förklarar vad som vi anser är viktigt i citatet med utgångspunkt i vår frågeställning och vårt teoretiska angrepp varpå vi sammankopplat citaten med teorin. Under kodningen och analysen, samt självklart under själva intervjun har det varit viktigt att vara lyhörd för andra eventuella teman som kommit upp. Becker (1998:94) beskriver hur ett hinder för en korrekt analys och beskrivning är att anta att en redan har svaret eller lösningen. Vi har fokuserat på tre teman; otrygghet, transidentitet och hem, med kompletteringar kring socialtjänsten och arabisk kultur för att skapa goda förutsättningar till en utvecklad analys. Övriga ämnen som dök upp under intervjuerna tas ej upp i analysen för att undvika utsvävningar och otydlighet.

5. Analysöversikt

I våra intervjuer med sex strukturellt hemlösa transpersoner med flyktingstatusförklaring ville vi undersöka hur de upplever otrygghet kopplat till deras situation som hemlösa samt identiteterna trans och arab. Temat gällande hemlöshet resulterade dels i berättelser om livet på gatan men främst i berättelser om socialtjänstens bemötande när de sökt hjälp för att hitta boende. Dessa berättelser sammanflätades med berättelser om hur deras identiteter som trans även påverkade dem i andra delar av livet såsom i skolan och när de rör sig på stan.

Vi fann att samtliga intervjupersoner upplevde att det största hotet mot deras trygghet var från människor som de delar den arabiska kulturen, språket och religionen med. Samtliga intervjupersoner hade en eller flera gånger blivit utsatta för våldsaktioner från andra arabisktalande i Sverige där de bland annat blivit hotade till livet, misshandlade och/eller förföljda. Människorna som utsatte dem för dessa våldsaktioner var främlingar förutom vid ett fall då det var intervjupersonens granne som hotat och misshandlat hen.

Vidare fann vi också att samtliga intervjupersoner upplevde mötet med socialtjänsten som psykiskt påfrestande och som en process där de i många fall känt sig kränkta och ignorerade. Mötet med socialtjänsten var i alla de fall som intervjupersonerna presenterade präglade av känslor av frustration och osäkerhet angående boendesituationens framtid och flera av intervjupersonerna påtalade hur det råder en okunskap gällande HBTQ-frågor inom socialtjänsten. Okunskapen visade sig genom att intervjupersonerna inte fick den hjälp de

behövde för att skapa trygghet och minska den utsatthet som grundade sig i deras transidentitet och att de därför fick hjälp som inte var anpassade efter deras behov.

Gemensamt i samtliga intervjupersoners berättelse var även att alla vittnade om hur uttryckandet av deras transidentitet begränsar deras utrymme att röra sig på allmänna platser och även deras framtidsutsikter. Flera av dem berättar hur det för tillfället är en omöjlighet att gå i skolan, SFI⁸, på grund av den psykiska påfrestningen utsattheten i skolan innebär och även rädsla för deras fysiska hälsa då många av dem utstått hot från klasskamrater. Intervjupersonerna tycktes i stor utsträckning isolera sig själva på grund av rädsla för framförallt landsmän, men även andra klasskompisar och främlingar på gatan, samt att socialtjänstens hjälp ofta innebar ytterligare isolering i form av skyddade boenden.

6. Resultat, analys och diskussion

I följande stycke kommer intervjuerna analyseras och diskuteras utifrån begreppen smuts, rädsla och offerskap med hjälp av de tidigare presenterade teorierna.

6.1 De smutsiga människorna

I boken renhet och fara diskuterar Douglas hur begreppet smuts kan översättas till anomalier och avvikare i samhället (Douglas 2002:47). Vi menar att samtliga intervjupersoner ses som avvikare och därför smuts på grund av sina transidentiteter. Trans kommer från det latinska ordet *transire* som betyder gå *över* eller *överskrida* (Olbergs Croall 2016:13) och våra intervjupersoner kan anses överskrida samhällets könsnormer då de rör sig i gränslandet mellan man och kvinna och på så sätt inte håller sig i en av samhället givna kategori (Douglas 2002:140). Begreppet trans tillhör också kategorin queer som används som paraplybegrepp för alla som på något vis bryter mot sexuella normer, identiteter och strukturer (Ambjörnsson 2016:15). Våra intervjupersoner är transpersoner och följer inte den uppsättning av förväntningar och normer som finns knutna till de två juridiska könen, man och kvinna. På detta sätt skapar de en fara för samhällets moral och behöver regleras i syfte att upprätthålla ordning i samhället och undvika anomi (Tabermann 2011:12,54). Moralisk reglering kan utspela sig på flera olika sätt beroende på kultur och kontext och syftar till att genom sanktioner och bestraffning av det omoraliska kontrollera och upprätthålla strukturer. I våra intervjuer kunde

---

⁸ Utbildningscentrum i svenska för invandrare

vi se exempel på hur dessa sanktioner kan utspela sig. Ines, 30 år, är född med det manliga biologiska könet i Irak men identifierar sig som kvinna, förklarar här hur hon upplever att omgivningen visar sitt ogillande⁹:

Folk, hur dom ser på dig. Ja det är det, det... Dom pratar inte men jag kan se hur folk kollar på mig hur dom glor på mig att jag är inte... inte en vanlig person för dom. Blickar som gör ont. (Ines, 30)

När Ines får dessa blickar upplever hon att hon inte ses som en vanlig person, utan istället som att hon är *matter out of place*. Något som går utanför samhällets ramar och Douglas menar att för att något ska kunna anses vara *out of place* måste det finnas en norm om vad som passar inom ramen (Douglas 2002:44), i detta fall de rådande könsrollerna. Blickarna blir ett verktyg för moralreglering för att markera vad som är normalt och vad som är en anomali. De kan jämföras med de skyltar Douglas beskriver som syftar till att styra människan mot handlande som anses vara moraliskt riktigt (Douglas 2002:71), skyltar som här påvisar för Ines att hon är *matter out of place* på grund av att hon tagit "fel" väg i sitt könsuttryck.

Utöver subtila blickar berättade intervjupersonerna om hur de upplevt mer våldsamma sanktioner. Jasmine, 25 år, har flytt från Irak och definierar sig själv som transkvinna. Hon berättar om ett tillfälle då hon promenerade i stan med en vän och mötte två främlingar som uttryckte förvirring kring hennes könsidentitet som transkvinna;

De filmade mig och skrek, vad är du för nått, hon eller han? Fucking trans. I will kill you, I will put this on Youtube. (Svensk översättning- Jävla trans. Jag kommer döda dig, jag kommer ladda upp detta på Youtube) (Jasmine, 25)

Förutom hot uttrycker främlingarna här också en förvirring gällande hur de ska kategorisera Jasmine. Denna förvirring skapar i sin tur rädsla eftersom Jasmine blir odefinierbar och svår att kategorisera. Douglas menar att människan får en trygghet när hen kan förutse situationer och kategorisera utifrån befintliga strukturer och system (Douglas 2002:78). Jasmine som trans, passar inte in i de rådande strukturerna och könsrollerna och blir därmed en källa till rädsla. Under intervjuerna berättar flera intervjupersoner hur de både fått höra och känner sig som om de tillhör någon form av "freak show" (bisarr föreställning) på grund av alla blickar och ord som riktas mot dem. Ines, 27 år och född i Irak, berättar också hon hur hon möter människor

---

⁹ Alla namn är pseudonymer

hon inte känner men som uttrycker sig kring hennes identitet som om hon vore mindre människa än dem.

To hell with you. God hates you. The hell burn you. You freak. Animal.
(Svenska- Åt helvete med dig. Gud hatar dig. Helvetet bränner dig. Ditt missfoster. Djur.) (Ines, 30)

Att människorna på gatan kallar Ines djur och missfoster är ett sätt för dem att avhumanisera henne och andra transpersoner och göra dem till en symbol för smuts och ondska. Moralpanik och moralisk reglering kräver ett objekt att fokusera sin rädsla på och för att människan kan kunna göra det krävs det att denna symbol förlorar alla sina positiva attribut och enbart får symbolisera något som är fel som måste bekämpas (Hier 2008:176). Transpersoner blir här en symbol för denna ondska då de utgör en fara för de rådande normerna.

Jasmine, Ines och övriga intervjupersoner ses som smuts i samhället och måste regleras för att hantera rädslan. En människa som befinner sig i gränslandet mellan kategorier utgör en fara för det rådande samhällssystemet med dess tillhörande klassifikationer och kategorier (Douglas 2002:140). Douglas använder sig ofta av symbolik för att föra fram sina resonemang och gör en liknelse till hur en inom viss religion uppfattar processad och behandlad mat som smutsig. Vi menar att symboliken i detta resonemang går att applicera på den transsexuella människan som ses som smutsiga på grund av att de inte är i sin ursprungliga form, det vill säga det kön eller den könsroll som de fötts in i. Transpersoner är inte smutsiga utifrån ett hygieniskt perspektiv men de får symbolisera smuts då de skiljer sig från normen. Vi menar att transpersoner ses som *matter out of place* och därför väcker oro hos andra. Precis som de skalade nötterna sprider bakterier och sjukdomar i hushållen sprider transpersonerna oro och rädsla i samhället. De måste därför regleras med sanktioner, i dessa fall, i form av blickar och ord.

6.2 Moralpoliser

I citaten ovan ser vi två olika exempel på hur moralreglering kan gå till; en passiv form av blickar och en mer offensiv och aggressiv moralreglering i form av hot om våld. Detta stämmer överens med hur Douglas säger att samhällen hanterar anomalier: genom ignorerade och fördömande (Douglas 2002:48ff). Vi kunde också urskilja olika aktörer som utövade respektive form av moralreglering av intervjupersonerna. Moralreglering av mer våldsamt karaktär utövas

enligt berättelserna främst av grupper med individer som intervjupersonerna refererar till som araber. I berättelserna urskilde sig denna grupp markant från de andra. Ines berättar i intervjun hur hon upplever att svenskar och araber uttrycker sitt ogillande mot hennes identitet som transkvinna på olika sätt när hon går på gatan i Malmö.

En svensk skulle kanske skratta medans en arab skulle agera väldigt starkt och... eh... det är väldigt, det kan vara (arabens beteende) väldigt våldsamt och väldigt aggressivt och eh... väldigt utåtagerande. (Ines, 27)

Ines skiljer här på svenskars och arabers bemötande och menar att det är araber som använder sig av den mer våldsamma typen av moralreglering. Denna bild av araber, som mer våldsamma i sitt uttryck, var återkommande i fem av sex av intervjupersonernas berättelser. Baier och Svensson menar i sin bok *Om normer* att det finns en korrelation mellan sociala och rättsliga normer (Baier procent Svensson 2009:21). Denna korrelation kan hjälpa oss förstå hur det på grund av skillnader i rättsregler i Arabvärlden och rättsregler i Sverige också finns skillnader i normer och därav den moraliska regleringen som utförs i respektive samhälle. Rättsregler i Sverige kontra arabvärlden differentierar sig markant från varandra. Som nämnt under teorin angående normer är rättsregler endast upphöjda normer som valideras genom att samhället implementerar beteenden som bekräftar reglerna (Hydén 2015:11). Vi menar, utifrån vad Baier och Svensson säger om samverkan mellan normer och rättsregler (2009:21) att dessa skillnader i lagar resulterar i skillnader i moralregleringen, både gällande vad som anses behöva regleras och i hur en utför reglering; den mer våldsamma karaktären av rättsreglerna i arabvärlden korrelerar med det mer våldsamma utförandet av moralreglering i Malmö.

Som konstaterat vittnade de flesta berättelserna om utsatthet av våld om förövare med arabisk bakgrund. För att förstå *varför* det främst är araber som figurerar som förövare just i våra intervjupersoners berättelser måste vi försöka förstå vilken miljö intervjupersonerna rör sig i och vilka de möter i sin vardag. Jasmine berättar följande under intervjun;

När jag går på gatan så jag får höra väldigt många kommentarer av araber som säger väldigt många saker, jag har inte träffat så många svenskar det är mest araber som jag träffar på i min vardag. (Jasmine, 25)

Att det är just araber som de möter mest i sin vardag kan antas förklaras med att de själva är invandrare från bland annat Irak och därför rör sig bland andra invandrare då de inte ännu behärskar det svenska språket. Intervjupersonerna berättar om hur språkbarriärer begränsar

deras rörelseutrymme till områden som är invandrartäta. Malmö är idag ett invandrartätt samhälle med nästan 50 procent invandrare från andra länder, varav majoriteten tillhör arabvärlden (SCB 2019). Normer bland Malmös invandrade invånare kan därför antas vara baserade på normer från arabvärlden i stor utsträckning. Detta blir en paradox för våra intervjupersoner då de berättar om hur de är begränsade till Malmö för det är endast där de kan ta sig runt med sitt modersmål. Intervjupersonerna finner en typ av gemenskap bland andra arabisktalande transpersoner som i föreningar såsom SQI men att de bor kvar i Malmö leder också till att de är fast i gruppen som utsätter dem för den våldsamma typen av moralreglering. En reglering som sker för att implementera arabiska normer inom det arabisktalande samhället.

Precis som Lars Åberg (2017) menar att segregationen i Malmö skapar våld, kriminalitet och en generell otrygghet så upplever våra intervjupersoner en segregation som visar sig genom att de upplever en otrygghet på grund av den utbredda moraliska regleringen utifrån de arabiska normerna. Detta kan vara på grund av att invånarna inte delar värderingar och sätt att uttrycka dem. Segregationen kan resultera i en bristande förankring i det svenska samhället, vilket definieras genom ett undermåligt skyddsnet både gällande anhöriga tillika stöd från samhällsinstanser rörande psykisk ohälsa, ekonomisk, fysisk och psykisk utsatthet och som tidigare redovisats är bristande förankring den främsta anledningen till hemlöshet i Malmö (Malmö stad, 2019). Moralreglering på makronivå handlar just om samhällets förebyggande av skada för individen (Hier 2008:174), men detta utvecklar vi vidare under stycket gällande socialtjänsten.

6.2.1 Undantaget som bekräftar regeln

En berättelse som till viss del skiljer sig från de övriga intervjupersonernas var Nors. Hon har kommit till Sverige som kvotflykting¹⁰ från Somalia. Nor är 30 år, transkvinna och har blivit förföljd, misshandlad och hotad på grund av sitt utseende och sin identitet precis som de övriga intervjupersonerna men utan att vi i intervju tagit upp ämnet förövare poängterar hon att hon aldrig hade blivit utsatt av hot eller våld av en arab.

Asså jag har blivit hotad å så tre gånger...av muslim och somalier..jag har aldrig haft problem med araber å så afghaner. (Nor, 30)

---

¹⁰ Utländsk medborgare som fått uppehållstillstånd inom den flyktingkvot som regeringen fastställt. Resan till Sverige organiseras och finansieras av Sveriges regering (Migrationsverket 2015)

Eftersom Nor inte själv är arab från mellanöstern utan somalier framhävs vikten av tillhörighet i en grupp gällande moralisk reglering. Det är den egna gruppen och den egna kategorin som en har ett behov av att kontrollera och styra med hjälp av förtryck (Douglas 2002:46). Även om Somalia i vissa fall räknas som ett arabland (UNDP 2019) ser somalier inte ut som andra araber och talar inte heller alltid samma språk (UNDP 2019). Detta gör att Nor till viss del har en annan grupptillhörighet än de andra intervjupersonerna. Likheten är dock att hon, precis som alla andra intervjupersoner, är rädd för människor med samma ursprung, kultur och språk som henne själv. Det är detta ursprung som skapat ramen för vissa normer som är en sorts kulturell regel som belönas av samhället då den följs, men även bestraffas då den inte följs (Baier, Svensson 2009:39) och för somalier likt för araber är transkvinnor normbrytande och bestraffas därför för att stärka den egna gruppens värderingar och normer. Douglas diskuterar skillnaderna gällande interna och externa hot mot kulturella strukturer och menar att externa hot, det vill säga i detta fall hot från andra kulturer som den svenska, kan stärka gruppen genom att skapa solidaritet och enighet. Interna hot däremot, hot som kommer inifrån den egna kulturella gruppen likt Nor inom den somaliska gemenskapen i Malmö, hanteras genom straff och sanktioner som Douglas menar brukar vara publika för att implementera den rådande kulturen inför alla (Douglas 2002:173).

6.3 Rädslan begränsar

Alla intervjupersoner berättade om hur de känner sig som tryggast i sina nuvarande hem med dubbla lås på dörren och att de undviker vissa situationer och omgivningar på grund av att de är rädda. När vi frågade hur deras rädsla begränsar dem svarade Aaydah som är 23 år, transkvinna och från Irak:

Ärligt talat, jag kan inte röra mig. Jag går direkt från skolan och hem och låser dörren. (Aaydah, 23)

Att Aaydah begränsas i sin rörelse på grund av att hon är rädd efter hon blivit utsatt för hot och misshandel, är ett exempel på hur moralisk reglering kan uttryckas utifrån Douglas begrepp smuts. Gina är 22 år och även hon är född i Irak som man men nu definierar sig som kvinna, berättar i sin tur om hur hon aldrig har gått till skolan för hon är rädd för vad hon kan utsättas för där som följd av sin transidentitet.

Jag går inte till skolan... jag känner mig väldigt rädd där, det finns människor som är väldigt religiösa och såå...liksom utåtagerande och aggressiva asså, så jag undviker att gå till skolan...jag går inte dit, alls. (Gina, 22)

Trots att Gina aldrig besökt sin skola upplever hon rädslan så pass stark att hon begränsar sig själv från att gå dit. Att hon själv väljer att inte gå till skolan kan tolkas som att Gina är medveten om att hon är smuts i arabernas ögon. Även Aaydah som är normbrytande och avvikande kan enligt Douglas förstås som smutsig och ska därför inte få synas i samhället (2002:46). Moralregleringen har blivit så pass implementerad i Gina och Aaydah att det inte längre behövs ytterligare aktörer som utför den. Istället begränsar nu kvinnorna sig själva då de omdefinierat sig själva som smuts och väljer att undvika situationer där de är normbrytande. Moralregleringen är i dessa fall nu självreglerande (Tabermann 2011:12). Rädslan är inte längre bara ett resultat av moralregleringen utan fungerar även som ett verktyg. Detta går att jämföra med Douglas resonemang kring skyltar som hon menar styr människors handlingar mot ett renare och ett regelrätt agerande (2002:71). När kvinnorna befinner sig på en inlärd "felaktig plats" känner de rädslan. Rädslan är i denna situation en skylt som visar dem att de inte hör hemma och bör lämna platsen.

Ytterligare en form av självreglering på grund av rädsla är att de inte vågar uttrycka sin könsidentitet i den utsträckning de önskar eftersom de då riskerar att utsättas för våld. Ines berättar att hon känner sig som tryggast när hon är hemma ensam och sminkar sig. Jasmine berättar hur hon blivit utsatt för fysisk och psykisk misshandel av en rumskamrat på grund av att hon använde kvinnoparfym. Därtill visar tidigare forskning utförd av folkhälsomyndigheten att endast 10 procent av de tillfrågade transpersonerna lever i enlighet med sin könsidentitet. Detta skapar otrygghet, dålig hälsa och låg livskvalitet för transpersoner (Folkhälsomyndigheten 2015). Enligt Artikel 22 i Förenta Nationernas stadgar för mänskliga rättigheter har varje människa i egenskap av samhällsmedlem rätt till social trygghet och kulturella rättigheter för att uttrycka sin personlighet. Vi menar därmed att det bryter mot de mänskliga rättigheterna att dessa transkvinnor lever under ett såpass starkt förtryck att de inte har möjlighet att uttrycka sin kvinnliga identitet och personlighet.

6.4 Socialtjänsten

Då intervjupersonerna är avvikare från den svenska normen i trippelbemärkelse; flyktingar, trans och strukturellt hemlösa är det inte svårt att förstå att de sitter i en väldigt utsatt position.

Under intervjuerna ville vi för det första förstå hur intervjupersonerna, som strukturellt hemlösa transpersoner, upplever brist på trygghet i den situation de lever i. Det har vi presenterat ovan. För det andra ville vi tydliggöra karaktären av deras skydds nät i och med att de inte har någon familj i Sverige och då det visade sig att de inte heller känner sig trygga med andra arabisktalande. Intervjuerna avslöjade en del av dess karaktär då de berättade om hur de upplever mötet med Sveriges skydds nät, socialtjänsten, och det är detta som kommer diskuteras och analyseras här nedan.

Socialtjänsten har i uppgift att hjälpa personer i hemlöshet och deras arbete ska utgå från individens behov och också vara integritetsbejakande (SFS 2001:453). Alla som vi intervjuade har varit i kontakt med socialtjänsten för att få hjälp med boende och de berättade om hur de upplevde socialtjänstens bemötande mot dem som transpersoner. Nor, transkvinnan från Somalia, bor i en lägenhet hon fått tilldelad av socialtjänsten. Hon berättar här om socialtjänstens bemötande när hon var i behov att ändra boendesituation då hon blivit upprepat hotad av en man i sitt bostadsområde. Istället för att flytta eller göra någon form av insats mot mannen som hotade Nor ville socialtjänsten att Nor skulle flytta ifrån sitt hem till ett område där hon inte kände någon.

Jag upplever att socialen vill flytta mig från dom, dom blir trötta på mig för jag är trans. Jag upplever det på det sättet de tittar på mig, på det sättet de ser på mig. För visst alla har egna, egna upplevelser men det är exakt så jag upplever att de ser ner på mig... (Nor, 30)

Flera av de transsexuella intervjupersonerna upplever att socialtjänsten inte vill hantera deras ärende utan att de istället blir undanskuffade. Nor uttrycker detta genom att säga att hon upplever att socialtjänsten är trötta på henne på grund av hennes transidentitet. Hon baserar detta på att hon, som blivit utsatt, ombeds flytta på sig istället för förövaren, samt på hur de ser på henne och ger henne blickar, likt de blickar Jasmine berättat om ovan. Blickar som uttrycker att hon inte hör hemma och bör regleras in i normen. Vi menar i vår analys att detta agerande av socialtjänsten är utövande av moralisk regering mot transpersonerna. Detta stämmer överens med vad Tabermann säger angående moralisk reglering och att den sker från samhällets alla instanser; människor emellan såsom i Jasmynes fall, och från högre instanser såsom från socialtjänsten i Nors fall (Tabermann 2011:12).

Intervjupersonerna berättar hur de upplever att andra personer som också lever med hot och blivit utsatta för överfall, utan att vara transpersoner, får snabbare hjälp med boende och ett tydligare stöd. De berättar också om tillfällen då insatser erbjuds i form av boende, men hur de då sällan är anpassade efter dem som transpersoner då boendet har inneburit en ny risk. För att förstå *varför* det utförs moralisk reglering mot transpersoner och *varför* transpersoner inte får den behovsanpassade hjälpen de behöver applicerar vi nu Douglas mångfacetterade begrepp smuts på Nils Christies teorier om idealiskt offer.

6.4.1 Transpersoner, idealiska offer?

Sahlin och Åkerström presenterar Christies teori om idealiskt offer i boken *Det motspänstiga offret* (2011) och menar att för att få tillgång till samhällets hjälpresurser är det en nödvändighet att besitta fullständig och legitim status som offer (Åkerström & Sahlin, 2011:48). Vi menar att intervjupersonerna inte uppnår denna status hos socialtjänsten då de faller kort i uppfyllandet av de kriterier en individ måste uppfylla för att ses som ett legitimt brottsoffer i det svenska samhället. Fyra av de sex krav som ingår i teorin rör kriterier som offret måste uppfylla men enligt vår analys misslyckas intervjupersonerna att uppfylla tre av dessa. För det första misslyckas intervjupersonerna med att uppfylla kriterium nummer två¹¹ då de inte sysselsätter sig med en respektabel handling enligt de rådande normerna gällande könsroller (Åkerström & Sahlin 2011:49). Vi påstår i vår argumentation att en transpersons handling, utifrån Douglas definition av smuts, blir smutsig då personen i sin identitet är smutsig. Transpersoner går alltså från de rådande strukturerna i Sverige som menar att de juridiska könen ska följa respektive könsroller. Strukturerna är menade att stärka samhället och styra människors normer (Douglas 2002:140) men när en individ, som är född med det juridiska könet man, istället handlar utifrån de kvinnliga normerna blir utförandet av dessa normer smutsiga. Det vill säga, en transpersons handling blir smutsig. Ett exempel som starkt visar på att transpersoner inte inkluderas som potentiella offer av socialtjänsten är att flertalet kommuner inte tillhandahåller ett tredje alternativ att kryssa i angående kön i deras blanketter (SOU 2017:92:130). Detta innebär i förlängningen att socialtjänsten inte inkluderar transpersoner i sitt arbete med att hjälpa samhällets offer och utsatta. Istället blir transpersonerna åsidosatta och ignorerade precis som Douglas menar att en hanterar det som anses vara smuts i samhället (Douglas 2002:46).

---

¹¹ För samtliga kriterier se sida 14

Som vi diskuterade i kapitlet *Rädslan begränsar* så kan intervjupersonernas handlande, då de exempelvis *väljer* att inte gå till skolan, tolkas som att de är medvetna om att de är smuts och därför inte bör röra sig på allmänna platser på grund av den risk det innebär. I teorin om idealiskt offer kräver kriterium tre att offret befinner sig på en plats hen inte kan bli klandrad för att befinna sig på (Åkerström & Sahlin 2011:49). Då dessa personer vet om att de utsätter sig för en risk när de rör sig på vissa allmänna platser menar vi att de kan klandras när det ändå väljer att röra sig där. Ines berättar om hur hon inte känner sig trygg när hon rör sig ute på gatorna men ändå väljer att gå ut på helgerna för att festa. Här berättar hon när hon är på väg hem från en sådan kväll.

Jag gick hem från Folkets Park, jag brukar festa där. Så var det folk där tre stycken och en hade en kniv. Så hotade dom mig, det händer alltid nått där. (Ines, 30)

Trots att Ines har varit med om hot och våld i området kring Folkets Park vid flertalet tillfällen väljer hon att gå tillbaka till samma platser. Att transpersonerna väljer att utsätta sig för en risk de är medvetna om, genom att röra sig i det offentliga rummet och på platser de vet är riskfyllda, gör dem till icke-idealiska offer. De blir icke-idealiska offer eftersom teorin om moralreglering menar att människan själv måste ta personligt ansvar för sitt risktagande i möten med andra individer och situationer (Hier 2008:174). Om en då blir utsatt för brott när en tar en risk får en skylla sig själv och har svårare att uppnå status som idealt offer. Det i sin tur leder till att de inte kommer få tillgång till de hjälpresurser som samhället erbjuder (Åkerström & Sahlin, 2011:48) i dessa fall, av socialtjänsten. Denna analys stärks av citatet från Nor, som vi presenterat tidigare, där socialtjänsten föreslog att hon skulle flytta efter att hon blivit utsatt för våld och hot, och inte mannen som utsatte henne för detta våld. Nor får alltså ta ansvar för att inte befinna sig i det bostadsområde där hon riskerar att utsättas. Adam, 26, en transman född i Irak berättar en liknande historia om bemötande från en annan myndighet, som även den ska fungera som skydds nät för samhällets alla medlemmar. En kväll när Adam satt i sin bil med sin flickvän knackade polisen på fönstret. De samtalade och Adam berättar för oss i intervjun att polisen sa följande

Asså polisen sa typ.. Ni borde inte bo i det här området. Det är inte tryggt för er här. Bättre att ni flyttar. Ni borde inte vara här typ.. Tänk, polisen sa det till oss. Klart man känner oss otrygg då. När till och med polisen säger att man ska flytta typ.. (Adam, 26)

Att polisen säger åt Adam och hans flickvän att de inte borde vara i ett visst område på grund av riskerna det innebär för dem som trans stärker analysen kring vad Hier m.fl. låter förstå som att den som utsätter sig för risker bär ansvaret i de kriminella händelser de drabbas av (2011:263). Då till och med polisen, som fungerar som samhällsmedlemmarnas beskyddare, råder Adam och hans flickvän att flytta bekräftar vad Douglas säger om att anomalier fördöms och klandras (Douglas 2002:48) och hålls ansvariga för sin utsatthet. Polisens uttalande kan ses om ett tydligt ställningstagande där normbrytare rätt och frihet är reglerbar medan normföljarnas frihet är obegränsad. Ställningstagandet visar på hur de rådande strukturerna försöker reglera och kontrollera normbrytaren handlingsutrymme genom att göra vissa beteenden som inte stämmer överens med normen smutsiga. Dessa normbrytande beteenden definierar transpersoners handlande som risktagande vilket leder till att de inte ses som offer utan snarare utmanare av strukturer.

6.4.2 Oetablerade offer

Åkerström och Sahlin menar att finns ett sjätte krav, utöver Nils Christies fem krav, som innebär att offret måste besitta en viss status i samhället för att kunna göra sig hörd och anses vara legitim. Detta attribut är essentiellt och uppfylls inte detta spelar de andra kraven liten roll. Respektive intervjuperson är arbetslös och lever på ekonomiskt bistånd och ersättningar från stat och kommun. Hydén menar att en rättsregel implementeras av en så kallad överhöghet som kan styra samhället och påverkar vilka normer som råder (Hydén & Hydén 2015:11). Även om det inte är en rättsregel att arbeta, eller då olagligt att vara arbetslös, så är det en norm som aktivt implementeras av svenska politiker (SKL 2019) (Regeringen 2019). Det innebär återigen att intervjupersonerna bryter mot normen kring sysselsättning och arbete då de lever på bidrag. De sysselsätter sig inte med vad som anses vara en respektabel handling och ses därför inte som etablerade eller legitima samhällsmedlemmar.

Intervjupersonerna hotar strukturerna kring svenska normer då de är arbetslösa flyktingar och strukturellt hemlösa samt bryter mot könsrollerna. De bryter också mot de arabiska normerna då de är transpersoner och inte håller sig till ett av de givna juridiska könen. Att intervjupersonerna hotar alla dessa olika former av strukturer och normer leder till att de blir ignorerade och fördömda av flera olika grupper i samhället, både på strukturell nivå och på individnivå. Det, tillsammans med att det så sent som under 1960-talet för första gången började dyka upp personer som identifierade sig som trans (Silverskog 2016:66), talar för att de inte

heller besitter det sjätte attribut då deras roll i samhället ännu inte är etablerad och de inte besitter hög status.

Utifrån dessa sex kriterier kring idealiskt offer kan vi förstå att strukturellt hemlösa transpersoner upplevs som ofullkomliga offer enligt socialtjänsten. Detta leder till att de inte får den nödvändiga och anpassade hjälp de har rätt till enligt socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Ytterligare en berättelse som visar på att transpersoner inte uppnår offerstatus och därmed inte får anpassad hjälp är Jasmines berättelse. Hon befann sig under en längre tid i strukturell hemlöshet och flyttade från soffa till soffa. Till slut vände hon sig till socialtjänsten för att få hjälp med att hitta ett mer stabilt boende. Hon berättade i intervjun hur hon fick ett boende av socialtjänsten. Dock är detta boende anpassat för personer med missbruksproblematik, detta trots att hon själv aldrig haft problem med droger eller alkohol.

Dom brukar komma när som helst, typ asså ofta, minst en gång i veckan. Dom söker igenom mitt hus, eller asså lägenhet och då måste jag typ kissa å så. Så dom ser att jag inte knarkar. Men asså jag dricker inte ens. Jag har aldrig drogat. (Jasmine, 25)

Jasmines behov av skydd och trygghet på grund av sin identitet som transperson blir tydligt åsidosatt och istället får hon en placering där hon behandlas som en missbrukare och sätts i ett fack som hon inte hör till. Douglas menar att människan hanterar det som vi har svårt att kategorisera, det som är *matter out of place* genom att ignorera och förtrycka (Douglas 2002:46). I vår analys menar vi att socialtjänsten här ignorerar transpersoners behov och förtrycker dem genom att förbise deras identiteter som transpersoner. Vi hävdar att transpersoners behov blir åsidosatta på grund av deras misslyckande i att uppnå kraven som krävs enligt Christies teori för att få full och legitim offerstatus. Utan denna status går de miste om samhällets skyddsnet och därmed får de försämrade livsvillkor. Folkhälsomyndigheten menar att det är dessa livsvillkor som idag är avgörande för transpersoners hälsa (Folkhälsomyndigheten 2019) och måste förbättras för att transpersoner ska kunna leva tryggt och därmed lyckligt.

6.5 Diskussion kring begränsningar

Vi är medvetna om denna uppsats begränsningar och kommer i detta avsnitt redogöra för vissa av dem.

Målet med denna studie är inte att hitta en generell sanning utan istället att skildra individers beskrivningar av sin utsatthet och försöka förklara denna skildring utifrån teoretiska perspektiv. Vi kan inte säkerställa generaliserbarhet mellan individer i liknande situationer då samtliga intervjupersoner har anknytning till SQI vilket kan påverka deras upplevelser kring dessa frågor. Generaliserbarheten påverkas också då vi endast intervjuade sex personer, detta på grund av tidsaspekten. Då vi var två intervjuare kan en maktobalans ha uppstått men denna antas ha eliminerats av närvaron av tolk som även fungerade som stöd för intervjupersonerna. Ytterligare en aspekt som kan ha påverkat resultatet är översättningarna genom tolken. Vi vill även belysa att det kan finnas övriga förklaringar till intervjupersonernas utsatthet och socialtjänstens agerande. Teorier som vi aktivt valde att inte utgå ifrån var hegemonisk maskulinitet, queerteori och identitetsteori. Det finns även andra eventuella förklaringar och svar till frågeställningen, såsom resursbrist och patriarkala strukturer. Vi valde teorier utifrån vår tolkning av intervjupersonernas berättelser. Vi vill också påpeka att användandet av begreppet araber är direkt taget från intervjupersonernas berättelser och inte en egen tolkning.

7. Slutsats

I detta kapitel kommer vi sammanfatta huvudfynden i vår analys och de slutsatser vi kommit fram till i relation till vår frågeställning; Hur kan vi förstå utsatthet och otrygghet bland strukturellt hemlösa, transpersoner som flytt arabvärlden och som nu är bosatta i Malmö?

Inledningsvis visar analysen att det upplevs vara otryggt att vara strukturellt hemlös transperson med flyktingstatus i Malmö. Vi menar att detta beror på att transpersoner är avvikare från de etablerade könsrollerna och därför ses som smuts i samhället. Att de är avvikare innebär att de utgör fara för samhällets strukturer och att det i sin tur innebär att de måste regleras. Regleringen sker genom att övriga samhällsmedlemmar utför sanktioner mot dem. Vi fann att dessa sanktioner ter sig i två former; en passiv form som visar sig i blickar och en offensiv form som visar sig i våld och hot om våld. Det är när intervjupersonerna utsätts för denna reglering som rädsla och otrygghet skapas hos dem, vilket leder till att de begränsas både i sitt rörelseutrymme och i sitt könsuttryck.

De aktörer som skapar mest rädsla och därmed otrygghet hos transpersoners är de som utför den offensiva regleringen. Det alla av dessa aktörer har gemensamt är att de delar språk och

kultur med dem de utför moralregleringen mot. Moralregleringen sker alltså inom den egna gruppen. Att den moraliska regleringen är offensiv från just denna grupp förklarar vi med att de som utför moralregleringen kommer från en kultur med rättsregler och straffsystem som skiljer sig från den svenska och är baserad på Sharialagar vilka fördömer transsexuella. Det är personer med invandrabakgrund som lever tillsammans i invandrartäta samhällen och därmed kan behålla de normer som de sharia-baserade rättsreglerna implementerat.

När dessa intersektionellt utsatta personerna söker hjälp och stöd hos socialtjänsten får de inte behovsanpassad hjälp. Istället föreslår socialtjänsten att de ska flytta från de invandrartäta områdena för att komma undan de normer som leder till offensiv moralreglering. En sådan flytt innebär för det första att intervjupersonerna måste lämna sitt hem och det område vart de behärskar språket, men också att socialtjänsten lägger ansvaret på den utsatta transpersonen att inte utsätta sig för den risk det innebär att bo i det området.

Att socialtjänsten gör på detta vis menar vi tyder på att även de utför moralisk reglering av transpersoner. Vi förklarar detta med att socialtjänsten inte ser våra intervjupersoner som idealiska offer då transpersonerna väljer att bo kvar i områden där de blir utsatta samt att transpersoner inte bara bryter mot normerna som råder inom den arabiska kulturen utan även mot de svenska könsnormerna. Handlingar som bryter mot normer ses inte som legitima vilket även det leder till att transpersonerna inte uppnår offerstatus. Avslutningsvis är det omöjligt för våra intervjupersoner att hävda sitt offerskap då de är intersektionellt utsatta och inte är etablerade i samhället; för det första på grund av att de besitter en flyktingstatus, för det andra för att de saknar jobb och lever på bistånd och för det tredje på grund av att transpersoner som grupp saknar egen historia.

8. Förslag på vidare forskning och åtgärder

Douglas förklarar att vi kan välja att aktivt konfrontera de rådande strukturerna för att skapa plats åt nya kategorier. Det kräver att samhället tillsammans skapar utrymme för det som tidigare setts som anomalier och omvärderar dem till accepterade normer (Douglas 2002:58). Vi menar att det är god tid att samhället tillsammans skapar utrymme i Sveriges skyddsnetz för individer likt våra intervjupersoner och övriga HBTQ-personer. Här nedan presenteras förslag på åtgärder som skulle fungera som ett första steg i den processen.

För att öka utrymmet för HBTQ-personer är det först och främst viktigt att socialtjänsten börjar kartlägga transpersoners utsatthet genom att kategorisera deras ärenden som HBTQ-ärenden. Det är också nödvändigt att socialarbetare får utbildning i HBTQ-perspektivet i sin introduktionsutbildning och att styrande dokument utformas specifikt för att lyfta HBTQ-perspektivet. Socialtjänsten och övriga myndigheter bör också ha som rutin att ha ett tredje alternativ att kryssa i gällande kön och integrera HBTQ-medvetenheten i de dagliga rutinerna. Dessa åtgärder menar vi skulle stärka transpersoners position i samhället och öka förståelsen för dem som offer samt leda till att de får den behovsanpassade hjälp de idag saknar. Det kan i sin tur minska deras utsatthet.

Avslutningsvis har denna studie exponerat strukturellt hemlösa transpersoner med flyktingstatus intersektionella utsatthet och det är tydligt att det saknas forskning kring denna grups behov. I och med att de lever under extrem utsatthet och utanförskap är det av central vikt att det utförs mer liknande forskning med syfte att öka medvetenheten och kunskapen. Synnerligen då de mänskliga rättigheterna kungör att var och en och rätt till social trygghet och att förverkliga sin personlighet (FN, Artikel 22). För att vetenskapen och kunskapen ska utvecklas är det enligt Becker nödvändigt att samhället enas om vad som är viktigt att undersöka (1998:96). Vi hoppas med detta arbete visa att frågan om transpersoners trygghet är viktig och att den förtjänar ökade resurser för att utredas ytterligare. Vi föreslår därför att det forskas mer om polisen, sjukvården och skolans rutiner kring bemötande av HBTQ-personer i allmänhet och arabisktalande transpersoner i synnerhet. Endast då kan alla instansers arbete vara inkluderande och samhället bli jämställt för alla samhällets invånare.

Referenslista

- Ambjörnsson, F. (2016) *Vad är queer?* Stockholm : Natur & kultur, 2016.
- Baier, M. and Svensson, M. (2009) *Om normer*. Malmö : Liber, 2009 (Egypten).
- Becker, Howard S. (2008). *Tricks of the trade: yrkesknep för samhällsvetare*. 1. uppl. Malmö: Liber
- Bryman, A. (2015) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber
- Christie, N. (1986). *The ideal victim*. I E. A. Fattah (red.) *From crime policy to victim policy*. New York: St Martin's Press.
- Connell, R. (2008) *Maskuliniteter*. Göteborg : Daidalos, 2008 (Uddevalla : Mediaprint).
- Cohen S. (1972) *Folk devils and moral panic. The Construction of the Mods and Rockers*. London.
- Douglas, M. (2002[1966]). *Purity and danger: an analysis of concept of pollution and taboo*. London: Routledge.
- Edwards Rosalind (1998) A critical examination of the use of interpreters in the qualitative research process, *Journal of Ethnic and Migration Studies*,
- Emerson, R.M., Fretz, R.I. & Shaw, L.L. (2011). *Writing ethnographic fieldnotes*. (2. ed.) Chicago: University of Chicago Press.
- Engdahl, U. (2010) *Att vara som/den 'en' är : en etisk diskussion om begreppen rättvisa, erkännande och identitet i en trans*kontext*. Linköping : Linköpings Universitet, Institutionen för Tema, 2010 (Linköping : LiU Tryck) (Linköping studies in arts and science: 522).
- Hammersley, Martyn & Atkinson, Paul (2007). *Ethnography: principles in practice*. 3. ed. Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge
- Hier, S.P, Lett, D. Walby, K. and Smith, A. (2011) *Beyond folk devil resistance: Linking moral panic and moral regulation*. University of Victoria, Canada
- Hier S.P (2008), *Thinking beyond moral panic: Risk, responsibility and the politics of moralization*. University of Victoria, Canada.
- Hydén, H. & Hydén, T. (2011) *Rättsregler : en introduktion till juridiken*. Lund : Studentlitteratur, 2011 (Polen).
- Norrhem, S., Rydström, J. procent Markusson Winkvist, H. (2015) *Undantagsmänniskor : en svensk HBTQ-historia med utblickar i världen*. Lund : Studentlitteratur, 2015 (Polen).

- Patton, Michael Quinn 1990. *Qualitative Evaluation and Research Methods*, Newbury Park, CA: Sage,
- Ryen. A (2011) *Kvalitativ intervju- från vetenskapsteori till fältstudier*. Liber.
- Rydström. J (1996) *Queer teori och historia*. Lambda Nordica
- Silverskog, A. (2016) *Queera livslopp : att leva och åldras som IHBQT-person i en heteronormativ värld*. Linköping : Linköpings universitet, Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, 2016 (Linköping studies in arts and science: 702).
- Tabermann J. (2011) *Moralpanik eller förnuftslogik - i Jokela-fallets diskursiva efterdyningar*. Helsingfors Universitet.
- Von Hofer, H. (2011) *Brott och straff i Sverige- historisk kriminalstatistik 1750-2010 diagram, tabeller och kommentarer*. Stockholms universitet.
- *Socialtjänstlagen (SFS 2001:453)*. Stockholm: Socialdepartementet.

Referenslista webb

- Brottsförebyggande rådet. (2018) *Nationella trygghetsundersökningen*. Hämtad 17-03-2019 från: <https://www.bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html>
- Folkhälsomyndigheten, *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner; en rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige* (2015). hämtad 2019-04-22 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/h/halsan-och-halsans-bestamningsfaktorer-for-transpersoner-en-rapport-om-halsolaget-bland-transpersoner-i-sverige>
- Folkhälsomyndigheten, 2015. *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer bland transpersoner*. Hämtad 23-4-2019 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/h/halsan-och-halsans-bestamningsfaktorer-for-transpersoner-en-rapport-om-halsolaget-bland-transpersoner-i-sverige/>
- Jung M. (2015). *Probability Sampling Method for a Hidden Population Using Respondent-Driven Sampling: Simulation for Cancer Survivors*. Hämtad 2019-02-20

från:

http://journal.waocp.org/article_31144_78c84df7a661b5bdf8095c10a8511fa2.pdf

- Malmö stad, 2019. *Fakta om hemlöshet i Malmö*. Hämtad 2019-03-29 från <https://malmo.se/Service/Om-Malmo-stad/Sa-arbetar-vi-med.../Bostadsbrist-och-hemloshet.html>
- Malmö stad, 2019. *Storstädernas mottagande av människor på flykt*. Hämtad 2019-03-29 från <https://malmo.se/Service/Om-Malmo-stad/Demokrati-beslut-och-paverkan/Fakta-och-statistik/Migration/Storstadernas-mottagande-av-manniskor-pa-flykt.html>
- Malmö stad, 2018. *Så arbetar vi med hemlöshet*. Hämtad 2019-03-12 från <https://malmo.se/Kommun--politik/Sa-arbetar-vi-med.../Bostadsbrist-och-hemloshet.html>
- Migrationsverket. (2015) *Ordförklaring*. Hämtad 08-05-2019 från <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Ordforklaringar.html#f>
- Peihl, M. & Lenke, K. (2017). *EN VÄRLD FÖR ALLA. Att arbeta globalt med sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck & könskaraktäristika*. (RSFL) Hämtad 2019-04-14 från: <https://www.rfsl.se/verksamhet/internationellt/dig-som-vill-arbeta-globalt-med-sogiesc/kriminalisering-av-samkonade-sexuella-handlingar/>
- Regeringen (2019) *Alla som kan jobba ska jobba*. Hämtad 09.05-2019 från: <https://www.regeringen.se/artiklar/2018/04/alla-som-kan-jobba-ska-jobba/>
- Regeringskansliet. (2017). *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Irak 2015-2016*. Hämtad 2019-04-28 från: <https://www.regeringen.se/498eea/contentassets/a9e7029ea9ad40459cc7590ecca99264/irak---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2015-2016.pdf>
- Socialstyrelsen. (2017). *Hemlöshet 2017 - omfattning och karaktär*. Artikelnummer 2017-05-11. Hämtad 08-05-2019 från:

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-11-15>

- Socialstyrelsen. (2017). *Hemslöshetssituationer*. Dnr416/217. Hämtad 08-05-2019 från: <https://www.socialstyrelsen.se/SiteCollectionDocuments/hemloshetssituationer-2017.pdf>
- SOU 2017:92 Transpersoner i Sverige *Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor* hämtad 2019-04-22 från: <https://www.regeringen.se/4adda9/contentassets/3e2e892900fc4034a9d822413fdaefe7/transpersoner-i-sverige---forslag-for-starkt-stallning-och-battre-levnadsvillkor>
- Statistiska centralbyrån. (2019). Andel personer med utländsk bakgrund, 2018 jämfört med 2016. Hämtad 2019-04-02 från:
- Statistiska centralbyrån. (2019) Invandring till Sverige. Hämtad 2019-04-02 från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/invandring-till-sverige/>
- Statistiska centralbyrån. (2019). *Utrikes födda i Sverige*. Hämtad 08-05-2019 från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/utrikes-fodda/>
- Statistiska centralbyrån. (2019). *Snabba fakta: Sveriges befolkning*. Hämtad 08-05-2019 från: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/sveriges-befolkning/>
- Sverige för UNHCR, FN's Flyktingorgan. (2019) *Vem är flykting*. Hämtad 08-05-2019 från: <https://sverigeforunhcr.se/om-oss/vem-ar-flykting>
- Sveriges kommuner och Landsting (2019) *Heltidsarbete som norm*. Hämtad 08-05-2019 <https://skl.se/arbetsgivarekollektivavtal/personalochkompetensforsorjning/heltid.11441.html>

- United Nation development programme. (2019) *About Arab States*. Hämtad 04-04-2019 från: <http://www.arabstates.undp.org/content/rbas/en/home/regioninfo.html>
- Åberg. L. (2017-02-18). Malmö har blundat för segregationen. *Aftonbladet*. Hämtad 2019-04-25 från <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/6azzO/malmo-har-blundat-for-segregationen>

Bilagor

Bilaga 1

Intervjuschema

Informera intervjupersonen om:

Ca 45 min lång intervju

Vi spelar in

Allt är anonymt

Användas för att öka tryggheten samt som underlag för vår uppsats

Efter 30 min sammanfattar vi och intervjupersonen får utveckla eller ta upp nytt ämne som vi missat.

Ämnen:

Transidentitet

Hem

Trygghet

Socialen

Ålder?

Bostad

Var bor du?

Hur länge har du bott där?

Var kommer du ifrån?

Hur känns Malmö gällande trygghet?

Hur känns din bostad gällande trygghet?

Hur hanterar du otrygghet?

Identitet

Vad identifierar du dig som?

Hur upplever du att din identitet som queer påverkar din trygghet i Malmö?

Hur upplever du att din identitet som queer påverkar dig i din bostadssituation?

Vad har du stött på för några problem relaterat till din identitet som queer? - kriminalitet

LUNDS
UNIVERSITET

Informationsbrev till dig som vill delta i
Studie av hemlösa queerpersoners upplevda trygghet i Malmö stad.

Malmö Stadsmission är i upptakten till att starta ett nytt projekt där de vill uppmärksamma hemlösa queerpersoners situation i Malmö Stad med syfte att öka deras trygghet. För att göra detta projekt möjligt har Skånes stadsmission bett oss, två studenter från Lunds Universitet att hjälpa till med datainsamlingen och vi hoppas nu att Du vill vara en del av studien som också kommer fungera som underlag för vårt examensarbete i Kriminologi.

Vi letar efter Dig som identifierar dig som queer och vill delta i denna studie genom att tillsammans med oss genomföra en intervju på ca 45 minuter där vi samtalar om Din upplevelse som hemlös och queer i Malmö.

Deltagande i denna undersökning är frivilligt och anonymt. Intervjun kommer spelas in för att underlätta analys. Den insamlade data kommer inte spridas eller nyttjas i annat syfte än det ovan nämnt och inspelningarna kommer raderas efter genomförd studie.

Tack för Ditt deltagande!

Med vänliga hälsningar

Klara Hellström och Louise Gustafsson
Kriminologistuderande Lunds Universitet

Bilaga 3

Intervjuerna kodades under följande rubriker:

- Vem och lite vad är de rädda för?
- Begränsningar
- Araber
- Skola
- Bli flyttad på
- Doing gender
- Privat boende
- Vad säger människor?
- Vad känner en sig trygg?
- Socialtjänsten
- Brott de utsatts för
- Polisen
- Var är det otryggt?